

Mokřady z.s.

Popice 79, 586 01 Jihlava, IČO 22763198

www.mokrady.wbs.cz , DS: 9m3fcx5

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

spolku Mokřady z.s.

2024

Jaromír Maštera

duben 2025

Činnost spolku Mokřady a jeho členů **byla v roce 2024 finančně podpořena** z dotačních programů Program péče o krajinu (MŽP), program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK), Ochrana biodiverzity (ČSOP, MŽP a Lesy ČR s.p.), Rozvoj pozemkových spolků (ČSOP, MŽP), od Kraje Vysočina a od ČSOP prostřednictvím Nadace Veolia, z darů od několika dalších soukromých dárců a společností Alpiq a Accolade. **Děkujeme!**

Děkujeme též všem vlastníků pozemků, kteří nám **umožnili realizaci opatření** na svých pozemcích v roce 2024 – jmenovitě jde o města Jihlava, Rokycany, Stříbro a Jaroměřice nad Rokytnou, městyse Kamenice u Jihlavy a Křižanov, obce Lavičky, Pozdeň, Hodice, Onomyšl, Nadějov, Bohuslavice, Pavlov u Stonařova a Skorkov, Státní pozemkový úřad, Český svaz ochránců přírody, Královskou kanonii premonstrátů na Strahově, AOPK ČR, Lesy ČR a dále o 10 soukromých vlastníků pozemků.

Za dobrou **spolupráci děkujeme** zejména Gymnáziu Ad Fontes Jihlava, ČSOP Kulíšek a skupině Rokycanské mokřady, skupině go-offroad, Diakonii Českobratrské církve evangelické, Pobočce ČSO na Vysočině, ČSOP, ČSOP Jihlava, městu Jihlava, ZŠ a MŠ Dušejov, ZŠ a MŠ Kamenice a organizaci Save the Frogs!.

Viz též: <http://mokrady.wbs.cz/Spolupracujeme.html>

Soukromé gymnázium
AD FONTES, o.p.s.

Diakonie
Českobratrské církve evangelické

Foto na titulní straně:

Snůšky skokana hnědého v tůni na mokřadu u Dolního Bradla. Foto Jaromír Maštera

Fotografie ve zprávě:

členové a spolupracovníci spolku Mokřady z.s.

Fotografie z dronu:

Tomáš Novák, Jaromír Maštera st.

Výroční zpráva spolku Mokřady z.s. 2024

Mgr. Jaromír Maštera

Jihlava, duben 2025

OBSAH:

1. ÚVOD	#	5
2. PŘEHLED ČINNOSTI V ROCE 2024	#	5
2.1 Záchranné transfery obojživelníků	#	5
2.2 Průzkumy a kontroly lokalit	#	6
2.3 Jednání s vlastníky, úřady a odborníky	#	7
2.4 Akce pro veřejnost, přednášky a spolupráce	#	7
2.5 Veřejná sbírka	#	9
2.6 Informační panely a zpřístupnění lokalit	#	9
2.7 Internetové stránky, sociální síť a publikace	#	9
2.8 Praktická péče o mokřady a rybníky	#	10
2.8.1 Rančířovský Okrouhlík	#	11
2.8.2 Žleby (Pastouška)	#	11
2.8.3 Pístovské mokřady	#	12
2.8.4 Lesnovské mokřady	#	13
2.8.5 Nový ryb. u Louček	#	14
2.8.6 Mokřad v Řehořově	#	15
2.8.7 VVP Stříbro	#	15
2.8.8 VVP Rokycany	#	16
2.8.9 Pískovna na Cvičišti	#	17
2.8.10 Mukařka	#	17
2.8.11 Hosovské rybníčky	#	18
2.8.12 Obrázek u Skorkova	#	18
2.8.13 U Turků - Žirov	#	19
2.8.14 Mokřad JZ od Popic	#	20
2.8.15 Na hádkách	#	20
2.8.16 V Seči	#	21
2.8.17 Mokřady u Albrechtic	#	21
2.8.18 Cihelna	#	22
2.8.19 Nadějovské nivy	#	22
2.8.20 U Budského lesa - Onomyšl	#	23
2.8.21 Ústrašinské mokřady	#	23
2.8.22 Ochoz	#	24
2.8.23 Mokřady u Hřešic	#	24
2.8.24 Dolní Bradlo	#	25
2.8.25 Mokřadní učebny Kalvárie a Skalka	#	25
2.8.26 Brejlovský rybník	#	26
2.8.27 Popický rybník	#	26
2.8.28 Mokřady u Zdešova	#	27
2.8.29 Hliniště	#	28

2.8.30	Koupaliště u Bohuslavic	#	29
2.8.31	Lesní tůň Bílý Kámen	#	29
3.	VÝSLEDKY PRÁCE 2024	#	30
4.	VÝHLED NA DALŠÍ ROKY	#	51

1. ÚVOD

Spolek Mokřady z.s. (dále jen „Mokřady“) měl ve dvanáctém roce své existence opět poměrně bohatou činnost. Spolek Mokřady organizoval a prováděl záchranné transfery obojživelníků, prováděl a organizoval průzkumy a kontroly svých lokalit, jednal s vlastníky, úřady a odborníky, realizoval několik přednášek a akcí pro veřejnost, provozoval internetové stránky s osvětovou funkcí a staral se o informační panely z předchozích let a prováděl péči o řadu mokřadních lokalit (včetně rybníků), prostřednictvím svého pozemkového spolku.

Celkem bylo letos na 32 zájmových lokalitách odpracováno nejméně 2 000 hodin a na realizaci se podílelo minimálně 120 lidí (členové, spolupracující organizace, školy a osoby, dobrovolníci, veřejnost). Spolek Mokřady měl na konci roku 2024 dvacet členů.

2. PŘEHLED ČINNOSTI V ROCE 2024

2.1 Záchranné transfery obojživelníků

Transfery u Svitáku:

Během třináctých záchranných transferů u rybníka Sviták bylo v období 3.3. až 11.5. tohoto roku přeneseno celkem 2451 obojživelníků. Z celkového počtu se pak jednalo o 2277 ropuch obecných, 170 blatnic skvrnitých, 2 ještěrky obecné, 1 "zeleného" skokana (skokan krátkonohý), 1 skokana hnědého. Akce proběhla ve spolupráci spolku Mokřady, ČSOP Jihlava a ZŠ a MŠ Dušejov, finančně realizaci podpořil ČSOP z programu Ochrana biodiverzity.

Obr. 1: Stavba dočasných zábran u rybníka Sviták (březen 2024)

Transfery u Hojkova:

Během prvního záchranného transferu u Obecního rybníka bylo celkem v období 9.3. až 11.5.2024 přeneseno 1693 obojživelníků. Z toho bylo 1678 ropuch obecných, 8 blatnic skvrnitých, 3 skokani hnědí, 1 skokan zelený a 3 ještěrky živorodé. Mimo zábrany bylo dále zjištěno cca 6 přejetých ropuch obecných. Akce proběhla ve spolupráci spolku Mokřady, ČSOP Jihlava a obce Hojkov, finančně realizaci podpořil Kraj Vysočina.

Obr. 2: Stavba dočasných zábran u Obecního rybníka u Hojkova (březen 2024)

2.2 Průzkumy a kontroly lokalit

Členové spolku Mokřady provádějí a organizují průzkumy lokalit každoročně ve třech úrovních. Jde o prvotní průzkumy lokalit, kde lokalitu hodnotí s ohledem na její význam a lokalizaci opatření, provádějí mj. fotodokumentaci a zkušební výkopy rýčem v případě plánování tůní. Dále jde o průzkumy a kontroly lokalit, kde provádějí namátkově v průběhu roku na starších i nových lokalitách sledování různých skupin organismů a pak také o namátkové průzkumy, které provádějí v průběhu vlastních managementových opatření.

Obr. 3: Průzkum nových tůní v lokalitě Okluky (duben 2024)

2.3 Jednání s vlastníky, úřady a odborníky

Stejně jako v předchozích letech jsme jednali v průběhu roku 2024 s různými vlastníky, úřady a odborníky. Jednání probíhala písemnou formou (převážná většina), osobními kontakty a společnými jednáními v terénu. S žádostmi o souhlasy s realizací opatření a dlouhodobějšími dohodami o užívání (výpůjčky, nájmy atd.) oslovujeme obce, města, stát i soukromé vlastníky. Mezi významné aktivity patřila též pomoc ČSOP při přípravě projektu revitalizace rybníka V Seči.

Tato významná činnost je prováděna členy Mokřadů částečně zdarma, na vlastní náklady.

2.4 Akce pro veřejnost, přednášky a spolupráce

V roce 2024 proběhlo celkem 13 akcí pro veřejnost, které jsme buď zajišťovali, nebo se jich účastnili. Následuje přehled akcí, kterých bylo celkem třináct:

březen 2024

- účast na celostátním setkání pozemkových spolků (ČSOP) ve Veselí nad Moravou

duben 2024

- dobrovolnická akce ve spolupráci s jihlavským Gymnáziem Ad Fontes – ruční obnova drobné zazemněné tůně v lokalitě Popický rybník (15 účastníků)

květen 2024

- beseda a exkurze o mokřadech a obojživelnících v Rovečném (20 účastníků)
- exkurze s ukázkami obojživelníků na lokalitu Rančířovský Okrouhlík pro žáky a učitele ZŠ Demlova (40 účastníků)
- dobrovolnická akce ve spolupráci s firmou Accolade – ruční vyhloubení drobné tůně a úpravy valů stávajících tůní poškozených po vánoční povodni, v lokalitě Obrázek u Skorkova (20 účastníků)
- exkurze s ukázkami obojživelníků na lokalitu Hliniště pro žáky a učitele ZŠ a MŠ Pavlov (30 účastníků)
- výstava obojživelníků z lokalit v naší péči s výkladem Jana Dvořáka v Gymnáziu Jihlava (stovky účastníků)

červen 2024

- zajištění části odborné části programu na národním kole přírodovědné soutěže ČSOP Zlatý list na Hracholuskách – Jaromír Maštera a Richard Kabelka
- dvoudenní dobrovolnická akce ve spolupráci s batelovskými skauty s exkurzí a pracemi v lokalitě Mukařka – úklid travní hmoty (20 účastníků)

srpen 2024

- dvoudenní dobrovolnická akce ve spolupráci s Diakonií ČCE s exkurzí a pracemi v lokalitě Hliniště – úklid travní hmoty, prořezávky, redukce vegetace z tůní (12 účastníků)

říjen 2024

- dobrovolnická akce ve spolupráci s Firmou Alpiq – ruční úprava valu tůně a úklid travní hmoty v lokalitě Budský les u Onomyšle (12 účastníků)

- dobrovolnická akce ve spolupráci s jihlavským Gymnáziem – ruční obnova dvou malých tůní v lokalitě Pístovské mokřady (20 účastníků)

listopad 2024

- exkurze s debatou a ukázkami prací na mokřadech na lokalitu Popický rybník pro studenty z Univerzity Karlovy (15 účastníků)

Obr. 4: Exkurze pro jihlavskou ZŠ Demlova na mokřady u Rančířovského Okrouhlíku (květen 2024)

Obr. 5: Dobrovolnická akce na Hliništi – ruční redukce nadměrné vegetace z tůní (srpen 2024)

2.5 Veřejná sbírka na mokřady

Od roku 2021 máme veřejnou sbírku na péči o mokřady. Tato sbírka byla schválena Krajem Vysočina v únoru 2021, na dobu neurčitou.

296317866 / 0300 je číslo našeho „dárcovského“ účtu v rámci povolené veřejné sbírky zaměřené na ochranu přírody a vhodnou péči o mokřady a přírodu jako celek.

2.6 Informační panely a zpřístupnění lokalit

V roce 2024 jsme prováděli pravidelnou údržbu stávajících panelů. Kosením jsme také udržovali přístupové stezky a okolí panelů. V některých lokalitách jsme vhodnou modelací zemních valů tůní vytvořili zpřístupnění části lokality pro veřejnost.

Na Hosovské rybníčky jsme přidali k hromadám přírodního materiálu cedulky „plazníky“.

Kromě klasických informačních panelů dále umísťujeme na lokalitách také jednoduché informační cedule pro veřejnost formátu A4. Zveme tímto všechny k návštěvě lokalit v naší péči!

2.7 Internetové stránky, sociální sítě a publikace

Členové výboru spolku Mokřady provozují internetové stránky **www.mokrady.wbs.cz** a **www.obojzivelnici.wbs.cz**. Stránky spolku obsahují kromě přehledu našich aktivit i různé informace o mokřadech, tůních, jsou zde k dispozici různé prezentace a literatura týkající se mokřadů, ochrany a péče o ně. Stránky obojživelníci ČR se snaží informovat o všem důležitém ohledně této velmi ohrožené skupiny živočichů.

www.mokrady.wbs.cz

www.obojzivelnici.wbs.cz

Facebook – <https://www.facebook.com/mokradyos>

Instagram – https://www.instagram.com/mokrady_zs/

LinkedIn – <https://cz.linkedin.com/company/mokrady-z-s>

X – <https://x.com/MokradyZ73629>

2.8 Praktická péče o mokřady a rybníky

Spolek Mokřady se ve své činnosti zaměřuje zejména na **zadržení vody v krajině, zlepšování vodního režimu lokalit a podporu populací neohroženějších druhů obojživelníků**, zejména pak kuňky ohnivé, kuňky žlutobřiché, čolka velkého, skokana ostronosého a ropuchy krátkonohé.

V roce 2024 členové spolku Mokřady prováděli potřebná opatření ve 32 lokalitách – Rančířovský Okrouhlík, Žleby (Pastouška), Pístovské mokřady, Lesnovské mokřady, Nový ryb. u Louček, Mokřad v Řehořově, VVP Stříbro, VVP Rokycany, Pískovna na Cvičišti, Mukařka, Hosovské rybníčky, Obrázek u Skorkova, U Turků – Žirov, Mokřad JZ od Popic, Na hádkách, V Seči - Jersín, Mokřady u Albrechtic, Cihelna - Příložany, Nadějovské nivy, U Budského lesa - Onomyšl, Ústrašinské mokřady, Ochoz, Mokřady u Hřešic, Dolní Bradlo, Mokřadní učebny Kalvárie a Skalka, Brejlovský rybník, Popický rybník, Mokřady u Zdešov, Hliniště, Koupaliště u Bohuslavic a Lesní tůň Bílý Kámen.

Na pěti lokalitách bylo prováděno pouze kosení, na ostatních šlo o více různých opatření nebo o jiná opatření než kosení. Péče o lokality (managementové zásahy) je v téměř všech případech zaštitěna akreditovaným pozemkovým spolkem Mokřady. Celkem bylo na zájmových lokalitách odpracováno v roce 2023 nejméně 2 000 hodin.

Činnost pozemkového spolku Mokřady (péči o mokřady) a jeho členů v roce 2024 finančně podpořilo zejména Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím dotačních programů „Program péče o krajinu“ (PPK) a „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“ (POPFK), dále ČSOP v rámci podpory rozvoje pozemkových spolků, Ochrany biodiverzity a Nadace Veolia, Kraj Vysočina, Českomoravský štěrk a.s. a dále také několik soukromých i firemních dárců. Děkujeme! Část prací na lokalitách v roce 2024 byla, podobně jako v minulých letech, prováděna členy spolku Mokřady zdarma, na jejich vlastní náklady.

Opatření na jednotlivých zájmových lokalitách prováděli členové a spolupracovníci našeho spolku, na některých lokalitách i ve spolupráci s veřejností. Všem tímto děkujeme! Děkujeme též majitelům pozemků, kteří nám umožnili realizaci těchto opatření!

Obr. 6: Mozaikovitě kosení v lokalitě Rančířovský Okrouhlík z ptačí perspektivy (červenec 2024)

2.8.1 Rančířovský Okrouhlík (Rančířov)

O mokřady nad Rančířovský Okrouhlíkem pečujeme od roku 2009. V roce 2024 jsme zde za podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) a zčásti na vlastní náklady provedli mozaikovitě kosení na ploše cca 2200 m² a prořezávky dřevin na souhrnné ploše 300 m².

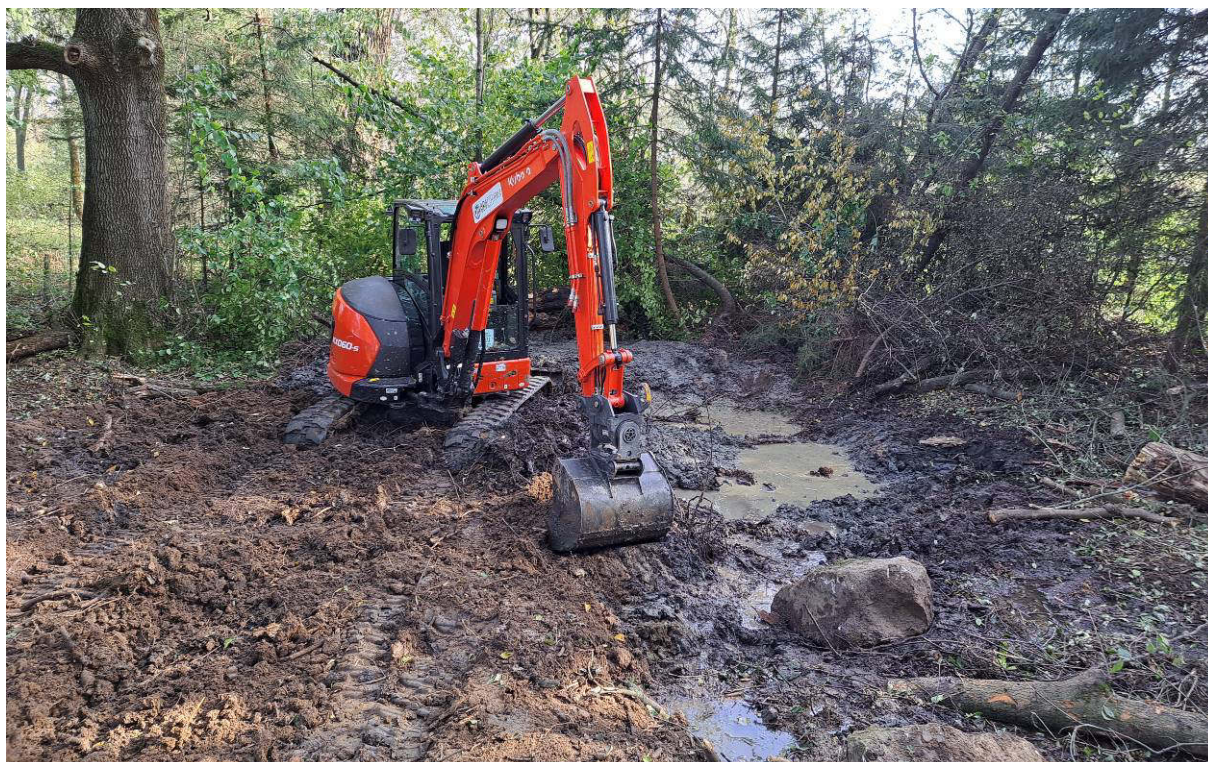
Obr. 7: Mozaikovitá seč v lokalitě Rančířovský Okrouhlík (červenec 2024)

2.8.2 Žleby (Pístov u Jihlavy)

O lokalitu Žleby pečujeme od roku 2012. V letošním roce jsme zde ve spolupráci s ADAPTO.space a za finanční podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) realizovali více prací. Provedli jsme mozaikovitě kosení na ploše 1400 m² a pracovníci ADAPTO.space zajistili prořezávky dřevin na celkové ploše 500 m², čtyři nové tůň bagrem o velikostech 10 až 80 m² a tři zemní přehrážky na odvodňovacím kanálu. V lokalitě také proběhla terénní část konference Cesta vody, pořádaná společně organizacemi ADAPTO.space, NUIK a AQUAINOVA.

Obr. 8: Úklid pokosené hmoty v lokalitě Žleby (červenec 2024)

Obr. 9: Revitalizační práce ve Žlebech pod taktovkou ADAPTO.space (říjen 2024)

2.8.3 Pístovské mokřady (Pístov u Jihlavy)

O Pístovské mokřady se staráme od roku 2008. V roce 2024 zde byly tak jako každý rok skupinou go-offroad na vlastní náklady prováděny řízené pojezdy offroadů. Pro tyto pojezdy jsme opět zajistili vytyčení cenných ploch, na vlastní náklady. Za finanční podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) jsme zde realizovali mozaikovitě kosení na ploše 4000 m² a na vlastní náklady pak prořezávky dřevin na celkové ploše 300 m². Lokalita je v užívání Pobočky ČSO na Vysočině, spolek Mokřady je kolektivním členem ČSO a o lokalitu se stará.

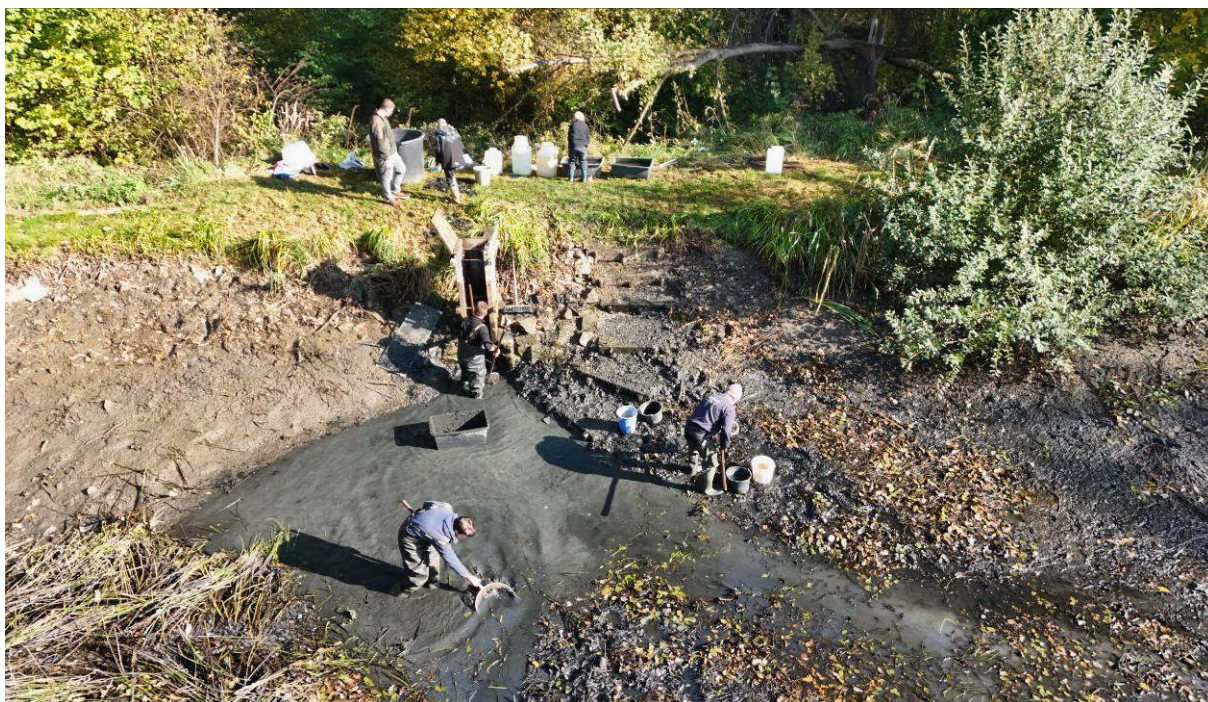
Obr. 10: Mozaikovitá seč v lokalitě Pístovské mokřady (červenec 2024)

2.8.4 Lesnovské mokřady (Bedřichov u Jihlavy)

O Lesnovské mokřady pečujeme od roku 2013 (Kulatina a mokřady), resp. 2016 (Luční rybník a mokřady). V letošním roce jsme opět za podpory programu Ochrana biodiverzity (ČSOP), darů a za vydatné pomoci Gymnázia Ad Fontes mozaikovitě pokosili louky o celkové výměře cca 7800 m², provedli prořezávky dřevin na celkové ploše 300 m² a výlov rybníka Kulatina.

Obr. 11: Mokřady nad Kulatinou po mozaikovitě seči (červenec 2024)

Obr. 12: Výlov rybníka Kulatina na Lesnovských mokřadech (říjen 2024)

2.8.5 Nový rybník (Loučky u Jihlavy)

Na degradovaném a zčásti odvodněném mokřadu u Nového rybníka u Louček jsme díky finančními daru od firmy Accolade vytvořili čtyři nové tůně bagrem o velikostech 20 až 180 m², a strojně jsme strhli drn na ploše 600 m². V souvislosti s realizací tůní byly upraveny meliorace a obnoven byl povrchový odtok přes mokřad.

Obr. 13: Tvorba menších mělkých tůní v mokřadu u Nového rybníka (listopad 2024)

Obr. 14: Stržení drnu a tvorba tůní v odvodněné části lokality u Nového rybníka (listopad 2024)

2.8.6 Mokřad v Řehořově (Řehořov)

V Řehořově od roku 2017 pečujeme o malý mokřad nad rybníkem Pod Vsí. V letošním roce jsme zde za podpory darů provedli opakované ruční kosení na ploše 300 m².

Obr. 15: Kosení v mokřadu v Řehořově (červen 2024)

2.8.7 VVP Stříbro (Těchlovice u Stříbra)

V části bývalého vojenského prostoru u Stříbra jsme zahájili péči na podporu ohrožených druhů v roce 2014. Za podpory Programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) jsme zde v letošním roce strojně obnovili dvě tůně na celkové ploše 100 m², strojní strhli drn na celkové ploše 2300 m², a provedli prořezávky dřevin na ploše 100 m².

Obr. 16: Strhávání drnu v bývalém VVP Stříbro (listopad 2024)

Obr. 17: Obnova mělké tůně pro kuňky žlutobřiché ve VVP Stříbro (listopad 2024)

2.8.8 VVP Rokycany (Rokycany)

O část bývalého vojenského prostoru u Rokycan pečujeme od roku 2016 s cílem podpory ohrožených druhů, zejména pak obojživelníků. V roce 2024 jsme zde za podpory Programu péče o krajinu (MŽP) a ve spolupráci s ČSOP Kulíšek a Rokycanskou offroad skupinou prováděli kosení na celkové ploše 8200 m² a prořezávky náletových dřevin na více menších ploškách (celkem 170 m²). V lokalitě také probíhaly řízené pojezdy offroadové techniky na ploše minimálně 5 ha a s tím spojené vytyčování, vše na vlastní náklady účastníků pojezdů.

Obr. 18: Dříve vytvořené tůně po zimních pojezdech offroadů (březen 2024)

2.8.9 Pískovna na Cvičišti

Obnovné managementové zásahy v bývalé pískovně na okraji Jindřichova Hradce jsme realizovali v roce 2015. V letošním roce jsme na tyto zásahy navázali strojním stržením drnu na celkové ploše 1000 m², revitalizací tůň na ploše 200 m², dalšími potřebnými úpravami terénu v rozsahu 200 m² a prořezávkami dřevin v rozsahu 100 m². Finančně opatření pokrýl Český svaz ochránců přírody prostřednictvím Nadačního fondu Veolia.

Obr. 19: Stržení drnu a revitalizace mělké tůně v pískovně Na Cvičišti (říjen 2024)

2.8.10 Mukařka (Batelov)

O mokřadní louku se studánkou a tůňmi na Mukařce se staráme od roku 2014. V letošním roce jsme zde za opět vydatné pomoci batelovských skautů a za finanční podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) mozaikovitě pokosili louku na ploše 1000 m² a strojně zrevitalizovali pět tůní o velikostech 25 až 90 m².

Obr. 20: Obkop s cílem nalezení průsaků u jedné z tůní na Mukařce (říjen 2024)

2.8.11 Hosovské rybníčky (Hosov)

O Hosovské rybníčky soustavně pečujeme od roku 2017. V letošním roce jsme zde za pomoci darů a na vlastní náklady prováděli opakované kosení hrází a mokřadů v celkovém rozsahu 1000 m², udělali jsme menší prořezávku dřevin v rozsahu 100 m² a provedli jsme výlov horního rybníka.

Obr. 21: Mozaikovitá seč v na Hosovských rybníčcích (srpen 2024)

2.8.12 Obrázek (Skorkov)

V lesní lokalitě Obrázek jsme v roce 2023 vyhloubili 15 tůní. V letošním roce jsme zde na vlastní náklady a za pomoci firemních dobrovolníků z Accolade provedli ruční úpravu valů u tří tůní poškozených po vánoční povodni a vytvořili novou tůň ručně o velikosti 10 m².

Obr. 22: Ruční houbení nové malé tůně u Skorkova (květen 2024)

2.8.13 U Turků (Žirov)

Na původně odvodněném poli a loukách, nyní nově pastvinách s regenerativní pastvou, jsme v roce 2024 realizovali více prací za finanční podpory od firmy Alpiq. V lokalitě jsme realizovali sedm tůní bagrem o velikostech 12 až 250 m², revitalizace potůčku o délce 140 m a vytvoření přírodně blízkých stružek o délce 150 m. Výraznou součástí realizace byla i úprava systému odvodnění.

Obr. 23: Tvorba největší tůně v lokalitě U Turků (září 2024)

Obr. 24: Vytváření mělkého korýtka obnoveného potůčku U Turků (září 2024)

2.8.14 Mokřad JZ od Popic (Popice u Jihlavy)

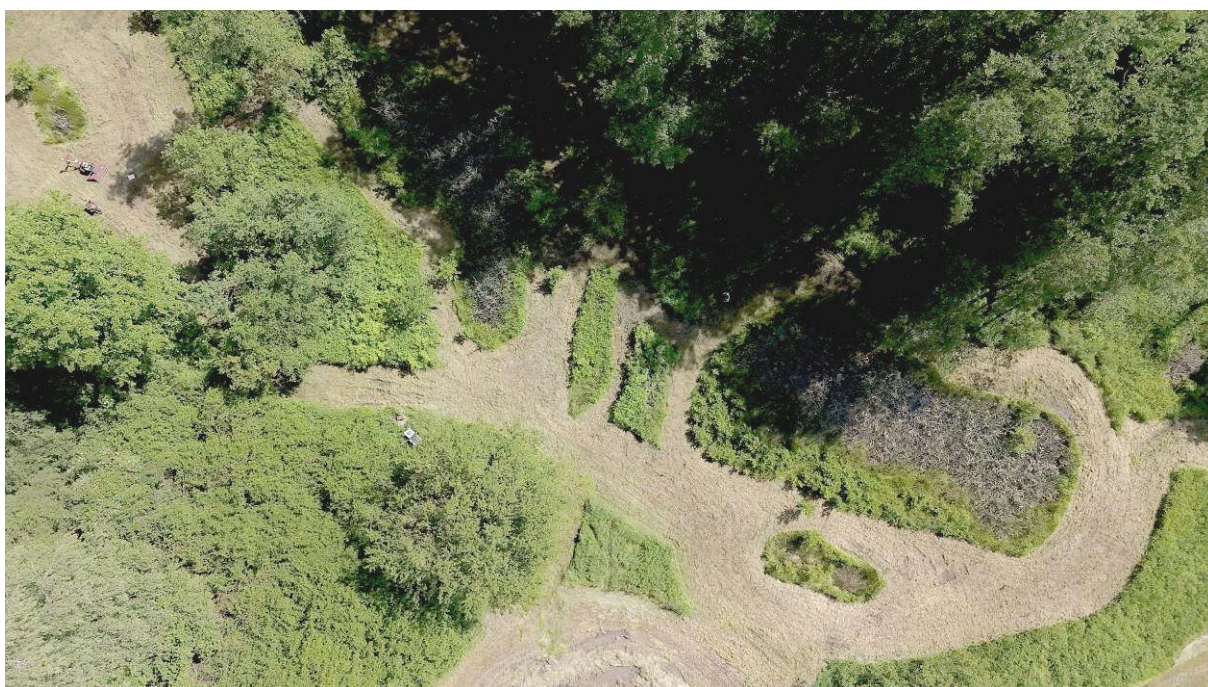
Na drobném odvodněném mokřadu u Popic jsme v roce 2024 na vlastní náklady strojně vytvořili dvě tůně o velikostech 25 a 40 m².

Obr. 25: Tvorba menších tůní u Popic (listopad 2024)

2.8.15 Na hádkách (Záborná)

Na mokřadu Na hádkách provádíme opatření na podporu ohrožených druhů od roku 2011. V letošním roce jsme zde na vlastní náklady provedli mozaikovitě kosení na ploše 500 m² a prořezávky dřevin na celkové ploše 200 m².

Obr. 26: Mozaikovitá seč v lokalitě Na Hádkách (červen 2024)

2.8.16 V Seči (Jersín)

O dolní rybník v lokalitě V Seči pečujeme od roku 2015. V letošním roce jsme zajišťovali za podpory darů a na vlastní náklady opakované kosení hráze v celkovém rozsahu 900 m² a pomáhali s přípravou revitalizace rybníka.

Obr. 27: Značení stromů určených ke kácení v rámci plánované opravy hráze (září 2024)

2.8.17 Mokřady u Albrechtic (Albrechtice u Rozsoch)

Na mokřadu u Albrechtic jsme v roce 2023 strojně vyhloubili 6 tůní o velikostech 10-290 m² a vytvořili přírodě blízkou odtokovou stružku o délce cca 30 m. V letošním roce jsme zde byli nuceni na vlastní náklady provést strojní opravy a úpravy valů tří tůní poškozených vánoční povodní a odbahnění jedné z tůní po splachu z pole.

Obr. 28: Oprava valu jedné z menších tůní u Albrechtic (březen 2024)

2.8.18 Cihelna (Příložany)

O mokřad pod rybníkem Cihelna pečujeme od roku 2021. Za podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) jsme zde letos mozaikovitě pokosili louky (2 seče) na celkové ploše 2600 m² a provedli prořezávky dřevin na celkové ploše 250 m².

Obr. 29: Úklid pokosené hmoty v lokalitě Cihelna (červenec 2024)

2.8.19 Nadějovské nivy (Nadějov)

O malý mokřad pod Obecním rybníkem u Nadějova se staráme od roku 2012. V letošním roce jsme zde na vlastní náklady a za podpory z darů pokosili přístupy do mokřadu, k informačnímu panelu a další malé části mokřadu v celkovém rozsahu 1000 m².

Obr. 30: Kosení u tůň v Nadějovských nivách (červen 2024)

2.8.20 U Budského lesa (Onomyšl)

O mokřady u Onomyšle pečujeme od roku 2021. V letošním roce jsme zde za podpory programu Ochrana biodiverzity (ČSOP) a z darů a za vydatné pomoci dobrovolníků z firmy Alpiq opět mozaikovitě pokosili mokřad na ploše cca 1200 m², naložili a odvezli veškerou travní hmotu a ručně upravili val a zátoku tůně o velikosti 100 m².

Obr. 31: Úklid pokosené hmoty v mokřadu u Budského lesa (září 2024)

2.8.21 Ústrašínské mokřady (Ústrašín)

O část mokřadů u Ústrašínského rybníka se staráme od roku 2016. V letošním roce jsme za podpory programu Ochrana biodiverzity (ČSOP) a z darů mozaikovitě pokosili mokřady na celkové ploše 1200 m².

Obr. 32: Pokosené plochy u tůň pod Ústrašínským rybníkem (listopad 2024)

2.8.22 Ochoz (Olší nad Oslavou)

O mokřad pod Ochozem pečujeme od roku 2012. V letošním roce jsme zde za podpory Programu péče o krajinu (MŽP) opět mozaikovitě pokosili louky na ploše 3000 m² a provedli prořezávky dřevin na celkové ploše 100 m².

Obr. 33: Mozaikovitě kosení v mokřadech pod Ochozem (srpen 2024)

2.8.23 Mokřady u Hřešic – U Brůdku a Bakovský potok (Hřešice)

O mokřady v nivě Bakovského potoka u Hřešic pečujeme od roku 2015, o mokřady U Brůdku od roku 2018. V letošním roce jsme v obou lokalitách za podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) mozaikovitě pokosili mokřady u tůň na celkové ploše cca 4000 m² - na některých plochách šlo o dvě seče. Dále jsme za podpory stejného dotačního programu v lokalitě Bakovský potok strojně vytvořili 3 nové tůně o velikostech 20 až 298 m².

Obr. 34: Vznikající nová velká mělká tůň u Bakovského potoka (prosinec 2024)

2.8.24 Dolní Bradlo (Hosov)

O mokřady u rybníka Dolní Bradlo se staráme od roku 2013. V letošním roce jsme zde za podpory Kraje Vysočina a darů realizovali mozaikovitě kosení na ploše 1800 m² a prořezávky dřevin na celkové ploše 200 m².

Obr. 35: Mozaikovitá seč v lokalitě Dolní Bradlo (srpen 2024)

2.8.25 Mokřadní učebny Kalvárie a Skalka (Jihlava)

Mokřadní učebnu u rybníka Kalvárie na Březinkách jsme vybudovali v roce 2016, mokřadní učebnu na Skalce pak v letech 2018-2019. V letošním roce jsme na Kalvárii na vlastní náklady opravili část poválkového chodníku.

Obr. 36: Oprava poškozených dílů poválkového chodníku na Kalvárii (listopad 2024)

2.8.26 Brejlovský rybník (Křižanov)

O mokřad pod Brejlovským rybníkem pečujeme od roku 2013. V letošním roce jsme zde za podpory Programu péče o krajinu (MŽP) opět mozaikovitě pokosili louku na ploše 800 m² a provedli zde menší prořezávku dřevin na celkové ploše 100 m².

Obr. 37: Největší tůň v lokalitě Brejlovský, v pozadí ořezané vrby (únor 2024)

2.8.27 Popický rybník (Popice u Jihlavy)

O mokřady u Popického rybníka pečujeme od roku 2010. V letošním roce jsme zde za podpory programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (MŽP) a na vlastní náklady a za pomoci Ad Fontes realizovali mozaikovitě kosení na ploše 1600 m², prořezávky dřevin na celkové ploše 400 m², ruční obnovu a tvorbu tří tůní o velikostech 14 až 30 m² a strojní revitalizaci 6 tůní o velikostech 25-240 m². Lokalita je z větší části v užívání Pobočky ČSO na Vysočině, spolek Mokřady je kolektivním členem ČSO a o lokalitu se stará.

Obr. 38: Ruční tvorba menší tůně nad Popickým rybníkem (květen 2024)

Obr. 39: Revitalizace největší tůně v mokřadech nad Popickým rybníkem (listopad 2024)

2.8.28 Mokřady u Zdešova (Zdešov)

V mokřadech u Zdešova jsme realizovali potřebné zásahy v letech 2022 a 2023. V letošním roce jsme zde na vlastní náklady provedli strojní opravy a úpravy valů dvou tůní poškozených po vánoční povodni.

Obr. 40: Oprava poškozeného valu tůně u Zdešova (březen 2024)

2.8.29 Hlinišť (Pavlov u Stonařova)

O mokřad Hlinišť na okraji obce Pavlov pečujeme od roku 2015. V letošním roce jsme zde za podpory darů od firmy Alpiq a za vydatné podpory dobrovolníků realizovali mozaikovitě kosení na ploše 2000 m², prořezávky dřevin na celkové ploše 200 m² a ruční redukce vegetace z částí tří tůní v celkovém rozsahu 150 m².

Obr. 41: Hrabání pokosené travní hmoty v mokřadu Hlinišť (srpen 2024)

Obr. 42: Redukce orobince z jedné z tůní na Hliništi (srpen 2024)

2.8.30 Koupaliště u Bohuslavic (Bohuslavice)

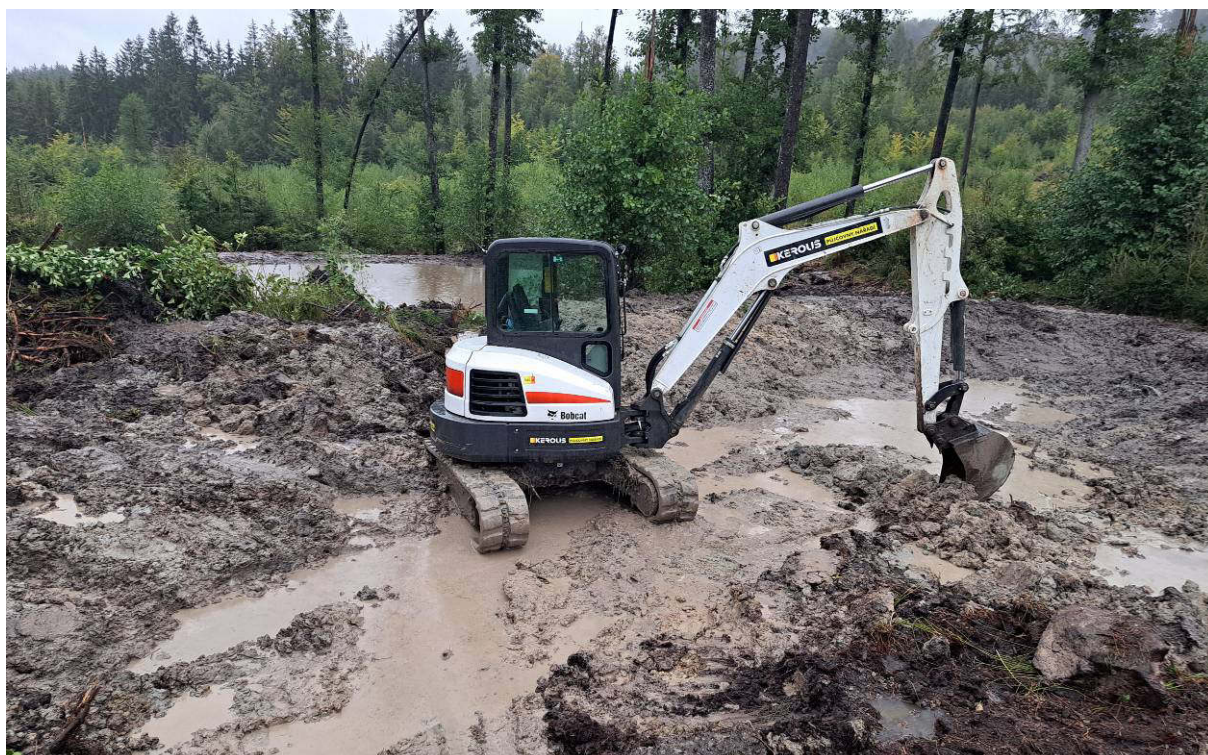
O koupaliště a jeho okolí v přírodní památce Koupaliště u Bohuslavic se staráme od roku 2020. V letošním roce jsme zde za podpory Kraje Vysočina a darů opakovaně pokosili okolí koupaliště a přístupové cesty do lokality (celkem cca 1000 m²), provedli prořezávky dřevin na celkové ploše 50 m², a realizovali vypouštění a výlov koupaliště s likvidací invazních střeplíček východních.

Obr. 43: Vypouštění koupaliště u Bohuslavic (listopad 2024)

2.8.31 Lesní tůň Bílý Kámen (Bílý Kámen)

Na lesních mokřadních plochách u Bílého Kamene na Jihlavsku jsme v roce 2024 za finanční podpory od Českomoravského šterku strojně vytvořili čtyři nové tůně o velikostech 60 až 150 m², provedli úpravy navazujících ploch, doplnili šterk a písek do jedné z tůní a provedli drobné nezbytné prořezávky dřevin.

Obr. 44: Modelace dna jedné z tůní u Bílého Kamene (září 2024)

3. VÝSLEDKY PRÁCE 2024

Na následujících fotografiích jsou prezentovány vybrané záběry z některých lokalit, kde byla v roce 2024 prováděna managementová opatření a další zajímavé fotografie z jiných lokalit.

Obr. 45: Dolní Hosovský rybníček, pár měsíců po letnění (leden 2024)

Obr. 46: Menší tůň v mokřadech U Budského lesa u Onomyše (březen 2024)

Obr. 47: Voda si hraje s pískem na vývěru z drenáže u Albrechtic (březen 2024)

Obr. 48: Tůň na Pístovských mokřadech, zrevitalizovaná v roce 2021 (duben 2024)

Obr. 49: Mokřad v nivě Hlučely u Okluk, s tůněmi 2 roky starými (duben 2024)

Obr. 50: Jedna z čerstvých tůní v lokalitě Obrázek u Skorkova (květen 2024)

Obr. 51: Největší tůň v lesním mokřadu u Lukavce, rok po zásahu (květen 2024)

Obr. 52: Prstnatce májové (*Dactylorhiza majalis*) v mokřadu pod Ochozem u Netína (květen 2024)

Obr. 53: Největší tůň pod Ochozem rok a půl po revitalizaci (květen 2024)

Obr. 54: Bývalý rybníček na Vílanecké střelnici, nyní již 9 let tůň (květen 2024)

Obr. 55: Mokřad u Zdešova s velkou a mělkou tůň, půl roku po revitalizaci (červen 2024)

Obr. 56: Jedna z tůní u Nového Častotického rybníka, 8 měsíců po realizaci (červenec 2024)

Obr. 57: Čerstvá tůň u Bíl. Kamene se díky dešťům ihned naplnila a stabilizuje prameniště (září 2024)

Obr. 58: Plnící se tůň a bonusová mikrotůň u Bílého Kamene, čerstvě po zásahu (září 2024)

Obr. 59: Revitalizace mokřadu U Turků u Žirova, hned po zásahu (říjen 2024)

Obr. 60: Revitalizace mokřadu U Turků u Žirova, krátce po zásahu (prosinec 2024)

Obr. 61: Larva páskovce (*Cordulegaster* sp.) v potůčku u Popického rybníka (listopad 2024)

Obr. 62: Zrevitalizovaná tůňka a pokosený mokřad pod prameništěm u Popického rybníka (listopad 2024)

Obr. 63: Čerstvé menší tůň v mokřadu u Nového rybníka u Louček (listopad 2024)

Obr. 64: Mokřad u Libušína 3 roky po revitalizaci (prosinec 2024)

Obr. 65: Kaskáda Hosovských rybníčků (léto 2024)

Obr. 66: Kuňka ohnivá (*Bombina orientalis*) v horním Hosovském rybníčku (duben 2024)

Obr. 67: Východní část Lesnovských mokřadů s oběma rybníky (duben 2024)

Obr. 68: Původně odvodněný mokřad pod Kulatinou na Lesnově (prosinec 2024)

Obr. 69: Mokřad U Budského lesa u Onomyšle (červen 2024)

Obr. 70: Zrevitalizovaný potok v lokalitě Hruškovce, rok po zásahu (leden 2024)

Obr. 71: Bruslení na rybníčku na Skalce (leden 2024)

Obr. 72: Tůň na pastvině na Vílanecké střelnici, vytvořená v roce 2017 (únor 2024)

Obr. 73: Zrevitalizovaný povrchový odtok v mokřadu nad Častotickým rybníkem (únor 2024)

Obr. 74: Před 3 lety obnovená tůň v lokalitě V Lomech u Nového Rychnova (únor 2024)

Obr. 75: Mokřad nad Popickým rybníkem (březen 2024)

Obr. 76: Největší tůň v lokalitě Rančířovský Okrouhlík (březen 2024)

Obr. 77: Rybník V Seči dolní, poblíž Jersína (duben 2024)

Obr. 78: Mokřad Proutnice u Poděbrad plný vody (duben 2024)

Obr. 79: Vloni zrevitalizovaná menší tůň nad Rančířovským Okrouhlíkem (květen 2024)

Obr. 80: Cenný luční porost se suchopýry (*E. angustifolium*) u Rančířovského Okrouhlíku (květen 2024)

Obr. 81: Koupaliště u Bohuslavic konečně bez vláknitých řas (srpen 2024)

Obr. 82: Jedna z tůní u Hruškovce po dvou letech (srpen 2024)

Obr. 83: Rybníček v mokřadní učebně Skalka (říjen 2024)

Obr. 84: Hromada dřevní hmoty je biotop pro řadu organismů (říjen 2024)

Obr. 85: Mokřad u Zdešova, po revitalizaci plný vody (červen 2024)

Obr. 86: Bývalý rybníček u Zdešova, obnovený vloni do podoby mělké tůně (červen 2024)

4. VÝHLED NA DALŠÍ ROKY

I v dalších letech chceme navázat na dosavadní úspěšnou práci. Chceme nadále pokračovat v péči zejména o stávající lokality a chceme se také pokusit vyjednávat s vlastníky a úřady možnosti realizací opatření na dalších lokalitách v kraji Vysočina i jinde v ČR. Chceme se i nadále ve své práci zaměřovat zejména na podporu zadržení vody v krajině, zlepšování vodního režimu lokalit i větších částí krajiny a podporu populací nejohroženějších druhů obojživelníků.

Chceme také pokračovat v pořádání akcí pro veřejnost, a to i se zapojením veřejnosti do prací (mj. terénní exkurze a dobrovolnické akce) a také v realizaci přednášek či besed.

Nadále chceme spravovat a rozvíjet naše obě internetové stránky tak, aby obsahovaly co nejvíce kvalitních informací o obojživelnících, mokřadech, tůních a dostatek praktických informací o vytváření a péči o tyto významné biotopy v krajině.

